

Curs 98-99

PROGRAMA DE DRET DEL TREBALL I DE LA SEGURETAT SOCIAL

Curs 98/99

TEMARI

DRET DEL TREBALL I DE LA SEURETAT SOCIAL

- I. **Antecedents. Conceptes generals i fonts de l'ordenament jurídic laboral**
 - A. Introducció
 - B. Concepte i objecte del Dret del Treball
 - C. Fonts del Dret del Treball
 - D. Aplicació i interpretació de les normes laborals
- II. **El contracte de treball**
 - A. Subjectes del contracte de treball
 - B. Elements essencials del contracte de treball
 - C. Modalitats del contracte de treball
 - D. Contingut del contracte de treball
 - E. Vicissituds del contracte de Treball
- III. **El dret sindical**
 - A. Les organitzacions professionals
 - B. Participació i acció dels treballadors a l'empresa
 - C. Els conflictes col·lectius
- IV. **El Dret de la Seguretat Social**
 - A. Concepte i estructura
 - B. Règim general de la Seguretat Social
 - C. Règims especials
- V. **Intervenció administrativa i jurisdicció de l'Estat en les relacions de treball i de la Seguretat Social**
 - A. Intervenció administrativa de l'Estat
 - B. Intervenció jurisdiccional de l'Estat

I.- ANTECEDENTS, CONCEPTES GENERALS I FONTS DE L'ORDENAMENT JURÍDIC LABORAL

A.- INTRODUCCIÓ

Lliçó 1

1. Introducció.- 2. Terminologia.- 3. Importància del Dret del Treball.- 4. Interès del Dret del Treball i de la Seguretat Social per a un Diplomant en Ciències Empresarials.

B.- CONCEPTE I OBJECTE DEL DRET DEL TREBALL

Lliçó 2

1. Concepte del Dret.- 2. Concepte del Dret del Treball.- 3. Distinció amb la resta de branques de l'ordenament jurídic.- 4. Característiques del Dret del Treball.- 5. Principis informadors del Dret del Treball.- 6. Objecte del Dret del Treball: contracte de treball; relacions laborals especials; relacions laborals excloses.

C.- FONTS DEL DRET DEL TREBALL

Lliçó 3: Fonts estatals

1. Concepte de font del Dret.- 2. Fonts jurídico-positives a l'ordenament laboral espanyol. Poders socials normatius i normes laborals.- 3. El Dret del Treball i la Constitució. Constitució de 1978: Significat. Contingut laboral. Valor normatiu.- 4. La llei: tipologia.- 5. Potestat normativa i reglamentària de les Comunitats Autònomes en matèria de Dret del Treball.

Lliçó 4: Fonts professionals. El Conveni Col·lectiu

1. La negociació col·lectiva.- 2. La Constitució de 1978 i el dret de negociació col·lectiva.- 3. El Conveni Col·lectiu: A) concepte; B) naturalesa jurídica; C) objecte; D) parts negociadores; capacitat i legitimació; E) àmbits d'aplicació; F) contingut; contingut obligacional i contingut normatiu; G) límits; H) vigència; I) formalitats: publicitat i control de legalitat; J) concurrència de convenis.

Lliçó 5: Altres fonts

1. El costum laboral.- 2. Concepte i valor de la jurisprudència com a font indirecta.

D.- APLICACIÓ I INTERPRETACIÓ DE LES NORMES LABORALS

Lliçó 6

1. Determinació de la norma laboral aplicable.- 2. Aplicació de les normes:
A) Concurrencia de normes: a) principi de jerarquia normativa; b) principi de norma mínima; c) principi de norma més favorable. B) Successió temporal de normes: principi de condició més beneficiosa. C) Principi d'irrenunciabilitat dels drets.- 3. La interpretació de les normes. Principi pro-operari.

II.- EL CONTRACTE DE TREBALL

A) SUBJECTES DEL CONTRACTE DE TREBALL

Lliçó 7: El treballador

1. El treballador: terminologia; notes definitòries i concepte jurídic-positiu.
2. Grup professional i categoria professional del treballador: A) concepte; B) determinació; C) modificació: treballs de categoria superior i inferior.

Lliçó 8: L'empresari

1. Concepte d'empresari: A) terminologia; B) concepte de l'ordenament jurídic-positiu laboral. L'empresari com a "empleador". C) classificació.- 2. Grup d'empreses.

B) ELEMENTS ESSENCIALS DEL CONTRACTE DE TREBALL

Lliçó 9

1. Consentiment de les parts: A) Capacitat per a contractar: a) Com a treballador.

Graus. b) Com a empresari. Persona física i jurídica; B) Capacitat per a treball: a) Prohibicions i limitacions. b) Contractació de treballadors estrangers; C) Vicis del consentiment.- 2. Objecte i causa en el contracte de treball.- 3. Forma i documentació del contracte: a) Principi i llibertat de forma. Excepcions i matisacions. b) La prova del contracte de treball. c) Validesa i eficàcia del contracte de treball. d) Nul·litat i anul·labilitat.- 4. Pactes típics del contracte de treball: A) Període de prova; B) Pacte d'exclusivitat o plena dedicació; C) Pacte de no competència per després de finalitzat el contracte; D) Pacte de permanència a l'empresa.

C) MODALITATS DEL CONTRACTE DE TREBALL

Lliçó 10: Modalitats del contracte de treball (1)

1. Classificació.- 2. Contracte de treball indefinit: A) Contracte de treball indefinit comú. B) Contracte de foment per a la contractació indefinida.- 2. Els contractes de treball temporals: A) De caràcter estructural: a) Contracte per a obra o servei determinat. b) Contracte eventual. c) Contracte d'interinitat: normal i per vacant. B) De caràcter conjuntural: a) Contracte de foment de l'ocupació per a minusvàlids. b) Contracte d'anticipació de l'edat de jubilació.

Lliçó 11: Modalitats del contracte de treball (2)

1. Contractes formatius: A) Contracte en pràctiques. B) Contracte de formació.- 2. Contractes de treball a temps parcial.- 3. Contractació a través d'empreses de treball temporal.

D) CONTINGUT DEL CONTRACTE DE TREBALL

Lliçó 12: Drets i deures laborals bàsics

1. Drets i deures laborals bàsics.- 2. Deures del treballador: A) obediència; B) rendiment diligència; C) fidelitat i bona fe; D) incompliment i efectes.- 3. Deures de l'empresari: A) retribució al treballador; B) ocupació efectiva del treballador; C) promoció del treballador; D) seguretat i higiene; E) fidelitat i bona fe; F) incompliment dels deures i efectes.

Lliçó 13: La jornada de treball (1)

1. La jornada de treball: A) concepte. Fonaments de la limitació de la jornada; B) règim general. Excepcions i reduccions; C) hores extraordinàries; D) treball nocturn.- 2. Horari laboral: A) concepte; B) classes; C) modificacions.

Lliçó 14: La jornada de treball (2)

1. Interrupció de la jornada laboral: concepte, classes i efectes. 2. Interrupcions periòdiques: classes i règim jurídic. A) Descans diari. B) Descans setmanal. C) Descans anual: les vacances. D) Festes laborals retribuïdes i no recuperables.- 3. Interrupcions no periòdiques: permisos. A) Concepte i règim jurídic. B) Manifestacions concretes. C) Formalitats per a beneficiar-se'n. D) Efectes jurídics i econòmics.

Lliçó 15: La retribució del treball

1. La retribució del treball. El salari: A) concepte; B) classes, C) composició del salari: salari base i els seus complements; D) salari mínim i millorats voluntàriament.- 2. Compensació i absorció.- 3. Lloc, temps i forma del pagament del salari.- 4. Percepcions no salarials.- 5. Protecció legal del salari: A) mora; B) crèdit privilegiat; C) inembargabilitat total o parcial; D) el Fons de Garantia Salarial.

E. VICISSITUDS DEL CONTRACTE DE TREBALL

Lliçó 16: Modificació del contracte de treball

1. Modificacions del contracte de treball: A) concepte i fonaments; B) classes; C) efectes jurídics i econòmics.- 2. Modificacions per voluntat de l'empresari. *Ius variandi*: A) concepte i fonament; B) manifestacions: mobilitat funcional, mobilitat geogràfica i modificacions substancials de les condicions de treball; C) efectes jurídics i econòmics.- 3. La substitució de l'empresari. El principi de subrogació.- 4. Cessió il·legal dels treballadors i subcontractació. Responsabilitats.

Lliçó 17: Suspensió del contracte de treball

1. Suspensió del contracte de treball. A) concepte i significat. B) naturalesa jurídica. C) règim jurídic. D) causes: enumeració i classificació.- 2. Causes de suspensió dependents de la voluntat de les parts.- 3. Causes independents de la voluntat de les parts.- 4. Excedències voluntàries i excedències forçoses.- 5. Suspensió del contracte de treball per reconversió industrial. Els fons de promoció de l'ocupació.

Lliçó 18: Extinció del contracte de treball (1)

1. Extinció del contracte de treball: A) concepte; B) causes.- 2. Causes d'extinció

dependents de la voluntat de les parts.- 3. Causes d'extinció independents de la voluntat de les parts.- 4. Extinció per força major; 5. Acomiadament col·lectiu per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció.

Lliçó 19: Extinció del contracte de treball (2)

1. L'extinció per causes objectives. A) Concepte i fonament. B) Causes. C) Forma i formalitats. D) Impugnació de l'extinció: forma, lloc i temps. E) Qualificació judicial de l'extinció. F) Efectes jurídics i econòmics.

Lliçó 20: Extinció del contracte de treball (3)

1. L'acomiadament disciplinari: A) concepte; B) causes; C) forma de l'acomiadament; D) Qualificació judicial de l'acomiadament i efectes jurídics i econòmics: a) Acomiadament procedent; b) Acomiadament improcedent; c) Acomiadament nul; d) Acomiadament radicalment nul.- 2. Prescripció i caducitat d'accions derivades del contracte de treball.

III. EL DRET SINDICAL

A. LES ORGANITZACIONS PROFESSIONALS

Lliçó 21: El sindicat i la llibertat sindical

1. L'autonomia col·lectiva laboral. Facultat normativa de les organitzacions socioprofessionals.- 2. El sindicat: A) concepte; B) objecte; C) classes; D) evolució històrica.- 3. Concepte de llibertat sindical: A) definició positiva i negativa; B) aspectes individuals i col·lectius; C) determinació dels subjectes titulars en la llibertat sindical.- 4. Associacionisme empresarial.- 5. Règim jurídic sindical vigent. Llei orgànica 11/1985 del 2 d'agost.

B. PARTICIPACIÓ I ACCIÓ DELS TREBALLADORS A L'EMPRESA

Lliçó 22

1. La participació laboral: A) concepte; B) classe; C) fonament.- 2. Àmbit de participació i acció: l'empresa i el centre de treball.- 3. Organització i acció sindical a l'empresa: seccions i delegats sindicals.- 4. Representació unitària dels treballadors: comitès i delegats de personal: A) funcions; B) garanties; C) elecció

i revocació.- 5. El dret de reunió a l'empresa: l'assemblea.

C. ELS CONFLICTES COL·LECTIUS

Lliçó 23: Els conflictes col·lectius (1)

1. El conflicte de treball: A) concepte; B) classes; C) transcendència del conflicte col·lectiu.- 2. Procediments de solució dels conflictes col·lectius: A) conciliació; B) mediació; C) arbitratge; D) negociació col·lectiva; E) intervenció jurisdiccional; intervenció administrativa.

Lliçó 24: Els conflictes col·lectius (2)

1. La vaga: A) concepte; B) tipologia: subjectes, motivació i comportament vaguístic.- 2. Evolució normativa de la vaga a Espanya.- 3. Regulació del dret de vaga: A) titularitat; B) contingut; C) procediment; D) modalitats; E) efectes jurídics i econòmics; F) manteniment dels serveis mínims.- 4. El *locaut*: A) concepte; B) classes; C) règim jurídic.

IV. EL DRET DE LA SEGURETAT SOCIAL

A. CONCEPTE I ESTRUCTURA

Lliçó 25

1. Necessitats socials i tècniques de protecció.- 2. Evolució històrica: mecanismes remots i propers.- 3. Tendències i problemes actuals.- 4. Concepte de Dret de la Seguretat Social.- 5. Principis de la Seguretat Social.

Lliçó 26

1. La Seguretat Social a la Constitució de 1978 i la seva posterior evolució. Referència especial a la Llei 26/1985 del 31 de Juliol.- 2. Estructura actual del sistema de la Seguretat Social: règim general i règims especials.- 3. Potestats de les Comunitats Autònomes pel que fa a Seguretat Social.

B. RÈGIM GENERAL DE LA SEGURETAT SOCIAL

Lliçó 27: Relació jurídica i acció protectora de la Seguretat Social

1. El camp d'aplicació del Règim General: àmbit subjectiu. Inclusions i exclusions.- 2. Inscripció d'empreses.- 3. Afiliació, altes i baixes de treballadors.- 4. L'acció protectora del sistema: A) situacions de necessitat protegides; B) riscos o fets causants; C) prestacions: concepte, naturalesa i classes.- 5. Responsabilitat de l'empresari.

Lliçó 28: Finançament i gestió de la Seguretat Social

1. Finançament de la Seguretat Social: A) nocions generals; B) fonts de finançament.- 2. Cotització: A) subjectes obligats i responsables; B) bases, tipus i quotes; C) sistema de recaptació.- 3. Altres fonts de finançament: aportacions estatals i recursos patrimonials de la Seguretat Social.- 4. Responsabilitat de l'empresari per incompliment en la liquidació (referència especial a l'ingrés de la quota obrera).- 5. La gestió de la Seguretat Social: A) entitats gestores; B) entitats col·laboradores; C) serveis comuns.

Lliçó 29: Contingències protegides i prestacions (1)

1. Serveis socials i assistència social.- 2. Assistència sanitària: A) contingència protegida; B) beneficiaris; C) règim jurídic; D) prestacions: mèdiques, farmacèutiques i hospitalàries.- 3. Incapacitat laboral: A) concepte; B) fets causants. Subjectes beneficiaris; C) prestacions; D) dinàmica de la situació protegida.- 4. Invalidesa permanent: A) concepte; B) graus; C) beneficiaris: requisits; D) prestacions; E) revisió de la situació.- 5. Lesions permanents no invalidables.

Lliçó 30: Contingències protegides i prestacions (2)

1. Vellesa i jubilació: A) contingència protegida; B) requisits i prestacions; C) jubilació anticipada; D) els fons de pensions.- 2. Mort i supervivència: A) contingències protegides; B) prestacions.- 3. Protecció a la família: A) contingències protegides; B) prestacions.- 4. L'atur: A) concepte; B) subjectes beneficiaris: requisits; C) prestacions econòmiques bàsiques i complementàries; D) estructura dinàmica: naixement, suspensió, durada i extinció.

C. RÈGIMS ESPECIALS

Lliçó 31

1. Consideració general sobre els règims especials.-
2. Règim de treballadors autònoms.-
3. Règim especial agrari.-
4. Règim dels treballadors de la llar.-
5. Altres règims especials.

V. INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA I JURISDICCIONAL DE L'ESTAT EN LES RELACIONS DE TREBALL I SEURETAT SOCIAL

A. INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA DE L'ESTAT

Lliçó 32

1. Intervenció de l'Administració en matèria laboral.-
2. Intervenció administrativa i executiva: A) administració central; B) administració perifèrica; C) administració institucional.-
3. Actuació administrativa de vigilància i inspecció. La inspecció de Treball: A) funcions; B) visites; C) actes; D) expedients; E) sancions; F) recursos i execució.-
4. Administració laboral de la Comunitat Autònoma catalana i les seves competències en matèria laboral.

B. INTERVENCIÓ JURISDICCIONAL DE L'ESTAT

Lliçó 33: Jurisdicció i procés laboral (1)

1. Jurisdicció del treball: A) concepte; B) òrgans; C) regles de competència.-
2. Principis informadors del procés laboral.-
3. Actes previs: Mesures precautòries.-
4. Procés ordinari: A) demanda; B) conciliació judicial; C) judici; D) sentència.

Lliçó 34: Jurisdicció i procés laboral (2)

1. Processos especials: A) per acomiadaments i sancions; B) per vacances; C) per eleccions sindicals; D) en conflictes col·lectius; E) sobre Seguretat Social; F) altres processos especials.-
2. Impugnació de la sentència: recursos.-
3. Execució de la sentència.-
4. Execució de l'acta de conciliació: A) conciliació judicial; B) conciliació davant el Servei de Conciliacions Individuals.

OBJECTIUS:

Es pretén que l'estudiant conegui el marc normatiu i els principis reguladors de les relacions laborals des d'un prisma fonamentalment pràctic. Ha d'assolir, també, un coneixement general del sistema espanyol de la Seguretat Social.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

MONTOYA MELGAR, A.: *Derecho del trabajo*. Ed. Tecnos. Madrid, 1998.
BIBLIOTECA DE LEGISLACION: *Legislación Social Básica*. Ed. Civitas. Madrid, 1998 (17^a edició).

METODOLOGIA:

La metodologia de l'assignatura consistirà en classes teòriques i classes pràctiques.

Les classes pràctiques es faran un cop s'hagi explicat la matèria teòrica corresponent, i intentant que coincideixi amb el darrer dia de la setmana (divendres). Les pràctiques a realitzar seran lliurades al servei de fotocòpies amb la suficient antelació per tal que l'alumne pugui preparar-la prèviament, i a les hores la classe pràctica sigui molt més profitosa.

PROFESSORAT:

- Primer quadrimestre (tarda) → Paco Carretero Palomares
- Segon quadrimestre (matí) → Ramon Vallbé Ansesa
- Segon quadrimestre (tarda) → Paco Carretero Palomares

HORARI DE TUTORIES I NÚM. DE DESPATX:

- a) Primer quadrimestre → Cada divendres, de 18:00 a 20:00 hores, al despatx núm. 218
- b) Segon quadrimestre → Pendent de decisió.